

vazby, vztahy. Zde je možná zakopaný úplně nehlouběji problém dnešního odcizení, strachu, frustrace, nikdy a nikým nenaplněných přirozených potřeb (které pak zoufale a beznadějně hledáme v konzumních rájích, mocenských hrách, intelektuálních příručkách atd.).

Děti a divočina v PK designu

Určitě najdeme mezi dětmi a divočinou leckteré přirozené vztahy a souvislosti – potřebu úkrytu, vlastního přetváření, zkoumání, objevování tajemství. Zóna 5 může být samozřejmě i zdrojem „teritoriálního konfliktu“. Zvláště u divočejších dětí záleží na velikosti a rozlehlosti teritoria, ale děti se zde mohou učit respektu k potřebám druhých, k pokoře, citlivosti a vnímavosti (taková přírodní učebna na pozemku). Dětskému přirozenému fyziologickému vývoji v batolecím období může zóna 5 nabídnout podněty, které malé dítě bohužel ve valné většině kolem sebe nemá – různorodost terénních nerovností či povrchů, materiálů, skupenství, překážky a výzvy. Dnešní děti utvářejí svá tělíčka většinou chůzí a pohybem po betonových či dlážděných cestíčkách, anglických trávníčcích či certifikovaných hřištích. I zde platí, že čím větší pestrost podnětů, tím větší „udržitelnost“ naučeného a zkušeností zažitého.

Koloběh a řád života

Na závěr se vrátím do Žofínského pralesa. Teprve tam, díky kontrastu, mi došla „hrůza, neudržitelnost a velká slabost“ monokulturních systémů pěstovaných člověkem. Předvedla jsem si to i do sociální oblasti: co jiného je školský systém posledních několika stovek let než obdobná umělá monokultura s trapným opečováváním věkově stejných skupin se všemi náchylnostmi k problémům: srovnávání vedoucí k soutěživosti, někdy až k šikaně, neochota či neschopnost pomoci slabším (mladším), infekce stejných virů nejrůznějších módních vln atd... Kde zůstala moudrost přirozeného koloběhu, kdy životem nashromážděná zkušenost stárí tvoří ten ochranný a výživný základ, ze kterého vyrůstá bujnost a síla mládeže? Nemám teď na mysli pouze nějaké

poznatky (které ještě lze uchovat pro další generace v knižkách či příručkách), ale především životní zkušeností nabytých až jako tělesné gesto, s jakým zacházíme se světem, jak

uchopujeme věci, nástroje, materiály, SVĚT... Tohle nasávají děti v prvních letech života, zde se zakořeňuje náš vztah ke světu. Nejjednodušší věci a gesta (jak krájíme jablíčko – se zájmem, zvědavostí, úctou, jak štípáme trísčky, mícháme těsto, jak se pohybujeme v terénu, jak sbíráme houby...) se otiskují do dětských duší a jsou tím základem, ze kterého vyrůstá jejich začlenění do života běhu. Proto je „neumělá“ příroda tou nejcennější učitelkou, tam vztahy, vazby a systémy fungují přirozeně, děti nasávají koloběh a řád života v té necennější formě.

DIV OČI NA... k přírodě blíže a častěji.

Pro doložení souvislosti i tak vzdálených témat, jako jsou divočina, porody, krása a řád, mi dovoluji uvést citát mého oblíbeného Eckharta Tolle: „Při pohledu na květinu, krystal, drahokam nebo letícího ptáka si člověk, který většinou není vědomě přítomný, čas od času uvědomí, že musí existovat něco víc než jen hmotné formy. Éterická krása těchto forem života ho přitahuje proto, že odhaluje jejich vnitřní podstatu,

jež bývá většinou mnohem méně patrná. Totéž platí pro všechna čerstvě narozená mláďata – novorozeňata, štěňata, kotata, jehňata atd. Jsou křehká a zranitelná a ještě neúplně zakotvená v hmotném světě. Jejich roztomilá krása, roztomilost a nevinnost rozněžní i poměrně necitlivého člověka...“ z knihy Nová země, str. 14, nakladatelství Pragma 2006).

PaedDr. Lenka Hřibová

máma čtyř dětí, původně učitelka češtiny a výtvarné výchovy, jediné přírodovědné vzdělání Úplný kurz PK v Zájezově 1995 + učitelský kurz o rok později, akreditovaný lektor EVVO. Zakladatelka a statutární zástupkyně NNO Semínko země, což je zelená větev Centra pro rodinu M.E.D. – původně klasické mateřské centrum.

